

Opracowano na podstawie: t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 1026, 1198, z 2016 r. poz. 615, 1311.

U S T A W A

z dnia 17 lipca 1998 r.

o pożyczkach i kredytach studenckich

Art. 1. 1. Prawo do otrzymania pożyczek i kredytów, zwanych dalej „pożyczkami studenckimi” i „kredytami studenckimi”, na zasadach określonych w ustawie mają studenci i doktoranci, o których mowa w ustawie z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.¹⁾), będący osobami cywilnymi, zwani dalej „studentami”.

2. Pożyczki studenckie udzielane są ze środków Funduszu, o którym mowa w art. 2.

3. Kredyty studenckie udzielane są przez banki.

Art. 2. Tworzy się Fundusz Pożyczek i Kredytów Studenckich, zwany dalej „Funduszem”, który ulokowany jest w Banku Gospodarstwa Krajowego.

Art. 3. 1. Przychodami Funduszu są:

- 1) dotacje z budżetu państwa określane corocznie w ustawie budżetowej;
- 2) odsetki od lokat środków Funduszu w bankach;
- 3) wpływy z inwestycji środków Funduszu w papiery wartościowe emitowane przez Skarb Państwa lub w jednostki uczestnictwa funduszy rynku pieniężnego, o których mowa w art. 178 ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi (Dz. U. z 2014 r. poz. 157, z późn. zm.²⁾);
- 4) spłaty rat udzielonych pożyczek studenckich wraz z odsetkami;
- 5) spadki, zapisy i darowizny;
- 6) środki uzyskane w ramach bezzwrotnej pomocy zagranicznej;
- 7) inne dochody.

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 742 i 1544, z 2013 r. poz. 675, 829, 1005, 1588 i 1650 oraz z 2014 r. poz. 7, 768, 821, 1004, 1146 i 1198.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 73, 978, 1260, 1357, 1634 i 1844 oraz z 2016 r. poz. 615.

2. Suma lokat, o których mowa w ust. 1 pkt 2, w jednym banku lub grupie banków powiązanych ze sobą kapitałowo lub organizacyjnie, nie może przekroczyć 15% środków Funduszu niezaangażowanych w pożyczki.

3. Suma środków zaangażowanych w jednostki uczestnictwa, o których mowa w ust. 1 pkt 3, w jednym funduszu inwestycyjnym lub w kilku funduszach inwestycyjnych zarządzanych przez to samo towarzystwo, nie może przekroczyć 15% środków Funduszu niezaangażowanych w pożyczki.

Art. 4. Środki Funduszu przeznacza się na:

- 1) udzielanie pożyczek studenckich;
- 2) spłatę, zgodnie z przepisami ustawy, części należnej kwoty odsetek od kredytów pobranych przez studentów;
- 3) pokrywanie skutków finansowych umorzeń spłaty kredytów studenckich;
- 4) nabywanie papierów wartościowych emitowanych przez Skarb Państwa;
- 5) pokrywanie kosztów egzekucji roszczeń wynikających z niespłaconych pożyczek studenckich;
- 6) pokrywanie kosztów realizacji zadań wymienionych w pkt 1–5 ponoszonych przez Bank Gospodarstwa Krajowego.

Art. 5. 1. Wykorzystanie środków Funduszu na cele, o których mowa w art. 4 pkt 2 i 3, dotyczy kredytów studenckich udzielanych przez banki, które podpiszą z Bankiem Gospodarstwa Krajowego umowę określającą zasady korzystania ze środków Funduszu.

2. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych, określi, w drodze rozporządzenia, zasady zawierania umów, o których mowa w ust. 1, mając na uwadze konieczność zapewnienia sprawnego udzielania kredytów.

Art. 6. 1. Pożyczki studenckie i kredyty studenckie mogą otrzymać studenci, którzy są obywatelami polskimi, z zastrzeżeniem ust. 3, i rozpoczęli studia przed ukończeniem 25. roku życia.

2. Pierwszeństwo w otrzymaniu pożyczki studenckiej lub kredytu studenckiego mają studenci o niskich dochodach na osobę w rodzinie.

3. Warunku posiadania obywatelstwa polskiego nie stosuje się, jeżeli odrębne przepisy lub umowy międzynarodowe stanowią inaczej, a także wobec:

- 1) cudzoziemców, którym udzielono zezwolenia na pobyt stały;
- 2) cudzoziemców posiadających status uchodźcy nadany w Rzeczypospolitej Polskiej;
- 3) cudzoziemców korzystających z ochrony czasowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 4) pracowników migrujących, będących obywatelami państwa członkowskiego Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, a także członków ich rodzin, jeżeli mieszkają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) cudzoziemców, którym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej udzielono zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej;
- 6) cudzoziemców, którym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej udzielono zezwolenia na pobyt czasowy w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 lub art. 186 ust. 1 pkt 3 lub 4 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. poz. 1650 oraz z 2014 r. poz. 463 i 1004);
- 7) cudzoziemców, którym udzielono ochrony uzupełniającej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 8) obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej, państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej i członków ich rodzin, posiadających prawo stałego pobytu.

Art. 7. *[1. Kwota kredytu studenckiego lub udzielonej pożyczki studenckiej nie może przekroczyć w ciągu jednego roku studiów 6-krotności przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za kwartał poprzedzający kwartał, w którym dokonano ustalenia wysokości kredytów studenckich i pożyczek studenckich, o której mowa w art. 15 ust. 1 pkt 2.]*

<1. Kwota kredytu studenckiego lub pożyczki studenckiej nie może przekroczyć w ciągu jednego roku studiów 6-krotności przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród

**Nowe brzmienie
ust. 1 w art. 7
wejdzie w życie z
dn. 1.01.2017 r.
(Dz. U. z 2016 r.
poz. 1311).**

z zysku ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za kwartał poprzedzający kwartał, w którym dokonano ustalenia wysokości miesięcznych rat kredytu studenckiego i pożyczki studenckiej, o których mowa w art. 15 ust. 1 pkt 2.>

2. Pożyczki studenckie i kredyty studenckie udzielane są na okres nie dłuższy niż okres studiów, przy czym okres ten nie może przekroczyć łącznie 6 lat, z zastrzeżeniem ust. 2a.

2a. Pożyczki studenckie i kredyty studenckie są udzielane także na okres studiów doktoranckich, nie dłuższy jednak niż 4 lata.

3. Pożyczki studenckie i kredyty studenckie są wypłacane w ratach miesięcznych nie dłużej niż przez 10 miesięcy w roku, z wyłączeniem okresów urlopów oraz innych przerw w odbywaniu studiów, udzielonych zgodnie z regulaminem studiów.

Art. 8. 1. Spłata należnych odsetek, o których mowa w art. 4 pkt 2, obejmuje:

- 1) całą kwotę odsetek należnych w okresie studiów, w tym również studiów doktoranckich, oraz w okresie ustalonym zgodnie z art. 9 ust. 1;
- 2) kwotę odsetek stanowiącą różnicę między kwotą odsetek wyliczoną przy zastosowaniu stopy procentowej określonej w umowie a kwotą odsetek spłaconych bankom przez kredytobiorców po okresie, o którym mowa w pkt 1.

2. Odsetki należne od kredytów studenckich pokrywane są z Funduszu w okresie odbywania przez kredytobiorcę służby wojskowej.

3. Wysokość odsetek spłacanych przez kredytobiorcę od zaciągniętego kredytu studenckiego wynosi nie mniej niż połowę stopy redyskontowej Narodowego Banku Polskiego.

4. Stopę oprocentowania kredytów studenckich określa umowa, o której mowa w art. 5.

5. Stopa oprocentowania pożyczki studenckiej wynosi nie mniej niż połowę stopy redyskontowej Narodowego Banku Polskiego.

6. Odsetki od udzielonej pożyczki studenckiej płacone są przez pożyczkobiorcę od momentu rozpoczęcia spłaty pożyczki, z wyjątkiem okresu odbywania przez pożyczkobiorcę służby wojskowej.

Art. 9. 1. Spłata kredytu studenckiego lub pożyczki studenckiej przez kredytobiorcę lub pożyczkobiorcę rozpoczyna się nie później niż po upływie 2 lat od zakończenia studiów, w tym również studiów doktoranckich, i trwa nie krócej niż dwukrotność okresu, na jaki zostały udzielone, chyba że kredytobiorca lub pożyczkobiorca wnioskuje o krótszy termin spłaty.

2. Wysokość raty spłat kredytu studenckiego lub pożyczki studenckiej nie może przekroczyć 20% miesięcznego dochodu pożyczkobiorcy lub kredytobiorcy.

3. Szczegółowe warunki spłaty kredytu studenckiego określa umowa, o której mowa w art. 5.

Art. 10. 1. Pożyczki studenckie i kredyty studenckie mogą być częściowo lub w całości umorzone.

2. Podstawą umorzenia pożyczek studenckich i kredytów studenckich są w szczególności:

- 1) trudna sytuacja życiowa pożyczkobiorcy lub kredytobiorcy;
- 2) trwała utrata zdolności do spłaty zobowiązań;
- 3) brak prawnych możliwości dochodzenia roszczeń;
- 4) dobre wyniki ukończenia studiów;
- 5) śmierć kredytobiorcy.

Art. 11. 1. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego powołuje Komisję do Spraw Pożyczek i Kredytów Studenckich, zwaną dalej „Komisją”.

2. W skład Komisji wchodzi:

- 1) dwaj przedstawiciele ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego, z których jeden pełni funkcję przewodniczącego;
- 2) dwaj przedstawiciele ministra właściwego do spraw finansów publicznych;
- 2a) przedstawiciel ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego;
- 3) rektor szkoły wyższej lub wyższej szkoły zawodowej powołany spośród kandydatów zgłoszonych przez rektorów szkół wyższych i wyższych szkół zawodowych;
- 3a) kierownik jednostki organizacyjnej prowadzącej studia doktoranckie, o której mowa w ustawie z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, poz. 595,

z późn. zm.³⁾), innej niż jednostka organizacyjna szkoły wyższej, powołany spośród kandydatów zgłoszonych przez kierowników jednostek organizacyjnych prowadzących studia doktoranckie, innych niż jednostki organizacyjne szkoły wyższej;

- 4) czterej przedstawiciele studentów powołani spośród kandydatów zgłoszonych przez ogólnopolskie porozumienie samorządów studenckich lub ogólnopolskie organizacje studenckie.

3. Tryb pracy Komisji określa uchwalony przez nią regulamin. Regulamin zatwierdza minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego, w drodze zarządzenia.

Art. 12. 1. Do zadań Komisji należy analizowanie i opiniowanie w szczególności:

- 1) wysokości oprocentowania pożyczek studenckich oraz wysokości odsetek od kredytów studenckich spłacanych przez studentów;
- 2) projektu rocznego planu finansowego Funduszu;
- 3) szczegółowych zasad, trybu i kryteriów udzielania i spłacania oraz umarzania kredytów studenckich i pożyczek studenckich;
- 4) zasad zawierania umów, o których mowa w art. 5;
- 5) sytuacji materialnej i socjalno-bytowej studentów i przedstawianie ministrowi właściwemu do spraw szkolnictwa wyższego wniosków i propozycji działań zmierzających do jej poprawy.

2. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego zapewnia obsługę administracyjną oraz środki finansowe niezbędne dla funkcjonowania Komisji.

Art. 13. 1. Fundusz działa na podstawie rocznego planu finansowego, wyodrębnionego w planie finansowym Banku Gospodarstwa Krajowego, ustalonego w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw szkolnictwa wyższego i ministrem właściwym do spraw finansów publicznych do dnia 31 lipca roku poprzedzającego rok, na który plan jest ustalany.

1a. Projekt planu finansowego Funduszu podlega uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw rozwoju regionalnego w trybie określonym w *ustawie z dnia*

³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 164, poz. 1365, z 2010 r. Nr 96, poz. 620 i Nr 182, poz. 1228 oraz z 2011 r. Nr 84, poz. 455.

12 maja 2000 r. o zasadach wspierania rozwoju regionalnego (Dz. U. Nr 48, poz. 550, z późn. zm.⁴⁾)⁵⁾.

1b. Projekt planu finansowego Funduszu na dany rok jest przekazywany organom, o których mowa w ust. 1, do dnia 15 czerwca roku poprzedniego.

2. Roczny plan finansowy zawiera w szczególności:

- 1) podział środków na fundusz obsługi odsetek, z którego dokonywane będą wypłaty zgodnie z art. 4 pkt 2, fundusz rezerwowy, z którego dokonywane będą wypłaty umorzeń spłaty kredytów studenckich zgodnie z art. 4 pkt 3, oraz fundusz pożyczek, z którego dokonywane będą wypłaty zgodnie z art. 4 pkt 1;
- 2) wysokość kosztów, o których mowa w art. 4 pkt 6.

3. Bank Gospodarstwa Krajowego sporządza dla Funduszu odrębny bilans oraz rachunek zysków i strat.

Art. 13a. Bank Gospodarstwa Krajowego przedstawia ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych sprawozdanie z realizacji planu finansowego Funduszu w danym roku do dnia 30 kwietnia roku następnego.

Art. 14. 1. Bank Gospodarstwa Krajowego przedstawia ministrowi właściwemu do spraw szkolnictwa wyższego, nie później niż do dnia 31 maja, sprawozdanie z działalności oraz wyników Funduszu, obejmujące także bilans i rachunek wyników za poprzedni rok obrotowy, wraz z wnioskami co do wysokości dotacji budżetowej, o której mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1.

2. Sprawozdanie z działalności oraz wyników Funduszu zatwierdza minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego po zasięgnięciu opinii Komisji.

⁴⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2000 r. Nr 95, poz. 1041 i Nr 109, poz. 1158, z 2001 r. Nr 45, poz. 497, Nr 100, poz. 1085, Nr 111, poz. 1197 i Nr 154, poz. 1800, z 2002 r. Nr 25, poz. 253, Nr 66, poz. 596 i Nr 230, poz. 1921, z 2003 r. Nr 84, poz. 774 oraz z 2004 r. Nr 42, poz. 386.

⁵⁾ Utraciła moc z dniem 8 czerwca 2004 r. na podstawie art. 70 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o Narodowym Planie Rozwoju (Dz. U. Nr 116, poz. 1206), która weszła w życie z dniem 8 czerwca 2004 r.

Art. 15. 1. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowe zasady, tryb i kryteria udzielania, spłacania oraz umarzania kredytów studenckich i pożyczek studenckich;
- [2) *wysokość kredytu studenckiego i pożyczki studenckiej w danym roku akademickim;*]

<2) wysokość miesięcznych rat kredytu studenckiego i pożyczki studenckiej;>

- 3) warunki i tryb rozliczeń z tytułu pokrywania odsetek należnych bankom od kredytów studenckich;
- 4) wysokość oprocentowania pożyczki i kredytu spłacanego przez pożyczkobiorcę lub kredytobiorcę;
- 5) (uchylony).

2. Rozporządzenie, o którym mowa w ust. 1, uwzględni w szczególności:

- 1) okres, na jaki może być udzielony kredyt studencki lub pożyczka studencka, nie dłuższy niż 6 lat, a w przypadku studentów studiów doktoranckich nie dłuższy niż łącznie 10 lat;
- 2) wypłacanie kredytu studenckiego lub pożyczki studenckiej w ratach miesięcznych przez 10 miesięcy w roku;
- 3) rozpoczęcie spłaty kredytu studenckiego lub pożyczki studenckiej nie później niż 2 lata od daty ukończenia studiów;
- 4) minimalną liczbę rat spłaty nie mniejszą niż dwukrotność otrzymanych rat kredytu studenckiego lub pożyczki studenckiej;
- 5) wysokość raty spłat kredytu studenckiego lub pożyczki studenckiej, która nie może przekroczyć 20% miesięcznego dochodu pożyczkobiorcy lub kredytobiorcy;
- 6) podstawy umarzania całości lub części kredytu studenckiego lub pożyczki studenckiej za ukończenie studiów z dobrym wynikiem, a także wynikające z trudnej sytuacji życiowej absolwenta, z trwałej niezdolności do pracy lub braku prawnych możliwości dochodzenia roszczeń;
- 7) warunki i tryb zawieszania spłaty pożyczki studenckiej i kredytu studenckiego;

Nowe brzmienie pkt 2 w ust. 1 w art. 15 wejdzie w życie z dn. 1.01.2017 r. (Dz. U. z 2016 r. poz. 1311).

- 8) wzory zaświadczeń szkół wyższych, a w przypadku studiów doktoranckich szkół wyższych lub innych jednostek organizacyjnych prowadzących studia doktoranckie, potwierdzające, że osoba ubiegająca się o pożyczkę studencką lub kredyt studencki jest studentem.

Art. 16. *Minister Skarbu Państwa*⁶⁾, w porozumieniu z *Ministrem Finansów*⁷⁾, po zasięgnięciu opinii *Komisji Nadzoru Bankowego*⁸⁾, dostosuje, w drodze rozporządzenia, statut Banku Gospodarstwa Krajowego do przepisów ustawy, biorąc pod uwagę zasady tworzenia i wykorzystywania Funduszu.

Art. 17. (pominięty).⁹⁾

Art. 18. (pominięty).¹⁰⁾

Art. 19. (pominięty).¹¹⁾

Art. 20. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia¹²⁾.

⁶⁾ Obecnie: minister właściwy do spraw Skarbu Państwa, stosownie do art. 4 ust. 1, art. 5 pkt 19 i art. 25 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2013 r. poz. 743), która weszła w życie z dniem 1 kwietnia 1999 r.

⁷⁾ Obecnie: ministrem właściwym do spraw instytucji finansowych, stosownie do art. 4 ust. 1, art. 5 pkt 7 i art. 12 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2013 r. poz. 743), która weszła w życie z dniem 1 kwietnia 1999 r.

⁸⁾ Zniesiona z dniem 31 grudnia 2007 r. na podstawie art. 66 pkt 1 ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. z 2012 r. poz. 1149), która weszła w życie z dniem 19 września 2006 r.

⁹⁾ Zamieszczony w obwieszczeniu Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 maja 2014 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o pożyczkach i kredytach studenckich (Dz. U. poz. 1026).

¹⁰⁾ Zamieszczony w obwieszczeniu.

¹¹⁾ Zamieszczony w obwieszczeniu.

¹²⁾ Ustawa została ogłoszona w dniu 21 sierpnia 1998 r.